

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۱۰	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره ۱۱۰
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه چهارشنبه ۲۸ اسفند ماه ۱۳۰۸ مطابق ۱۸ شوال ۱۳۴۸	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود مطبعة مجلس	قیمت اشتراك کتابخانه ایران سالانه ده تومان خارجی ۱۰ درازده تومان قیمت تک شماره بک قران

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس یوم چهارشنبه بیست و هشتم اسفند ماه ۱۳۰۸ (هیجدهم شوال ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) قرائت خبر کمیسیون عرایض راجع به تقیبات آقای فیروز میرزا
- (۳) استیضاح از شاه
- (۴) اعلام وصول لایحه تجدید استخدام مسیو موزر
- (۵) اقتراح برای شرفایی و تبریک عید نوروز
- (۶) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- (۷) طرح و تصویب بودجه کل مملکتی

مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس بیست و هفتم اسفند ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟
 نمایندگان - خیر
 رئیس - صورت مجلس تصویب شد
 ۲ - قرائت خبر کمیسیون عرایض نسبت به تقیبات آقای فیروز به مناسبت ارتشاه [...]
 رئیس - خبر کمیسیون عرایض راجع به ارجاع آن نوع به کمیسیون عدلیه قرائت میشود :
 رئیس - بد کمیسیون عدلیه ارجاع میشود
 [۳ - طرح و تصویب لایحه قانونی بودجه کل مملکتی]
 رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به بودجه ۱۳۰۹
 رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به بودجه ۱۳۰۹ قرائت میشود :

عین مذاکرات مشروح صد و دومین جلسه از دوره هفتم تقنینیه باستانهای مذاکرات نعل از دستور (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

خبر کمیسیون:

بطوریکه آقایان نمایندگان محترم اطلاع دارند در جلسه ۲۶ اسفند ماه ۱۳۰۸ بودجه ۱۳۰۹ مملکتی از طرف دولت به مجلس شورای ملی تقدیم و به کمیسیون بودجه ارجاع گردید کمیسیون بودجه عصر ۲۶ اسفند با حضور آقایان وزیر مالیه و وزیر عدلیه تشکیل و نظر بلزوم تصویب بودجه مربوط بسنه ۱۳۰۹ قبل از حلول سال مزبور و نظر باینکه از جهت تضییق وقت مجالی برای رسیدگی بودجه های تفصیلی نبود ماده واحده پیشنهادی دولت را بضمیمه اعتبارات مصرح مطرح و بعد از مشاوره و مباحثه با اصلاحات لازمه که مورد موافقت دولت واقع گردید ماده واحده ذیل بضمیمه تبصره و اعتبارات منضمه بتصویب کمیسیون رسید تا بتدریج بودجه های تفصیلی نیز مورد تصویب کمیسیون واقع گردد ضمناً لازم میدانند نکات ذیل را بعرض برساند اولاً خوشبختانه در ۱۳۰۹ تعادل جمع و خرج بودجه که يك مسئله قابل اهمیت میباشد در تزئید اعتبارات مالی مملکت مؤثر است کاملاً رعایت گردیده و ثانیاً عواید دولت از بابت نفع جنوب مانند سنه ماضیه بحساب ذخیره مملکتی برای سرمایه طلا گذاشته شده و ثالثاً قسمت مهمی از عایدات عمومی (بعلاوه وجوه اختصاصی که مطابق قوانین مخصوصه بمصارف اقتصادی میرسد) نیز در بودجه ۱۳۰۹ برای تأسیسات عام المنفعه و اقتصادیات تخصیص و در مقابل مبلغی از بودجه های پرسنلی وزارتخانهها مخصوصاً وزارت مالیه کاسته شده است درخاتمه خبر کمیسیون را برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم مینماید.

قانون بودجه ۱۳۰۹ کل مملکتی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بودجه ۱۳۰۹ مملکتی را که از حیث عایدات (باستثنای عوائد نفت جنوب که بحساب ذخیره مملکتی منظور میشود) بمبلغ سیصد و پنجاه و سه میلیون و سیصد و هفتاد چهار هزار و هشتصد و بیست و هفت قران و از حیث مخارج بمبلغ سیصد و پنجاه و دو میلیون و نهصد و هشتاد و هفت هزار

و هفتاد و شش ان بالغ میشود بشرح صورت مانده، تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که مخارج ملکی را در حدود اعتبارات مصوبه مطابق بودجه های تغییر که بمجلس داده شده با رعایت قوانین مربوطه بپردازد ماهیانه بپردازد تا این که بودجه های تفصیلی بتصویب کمیسیون بودجه برسد و پس از آن مصارف مملکتی مطابق تصویب کمیسیون بودجه بعمل خواهد آمد

مخارج وزارت مالیه و وزارت اقتصاد ملی که بودجه تفصیلی آنها تا آخر اردیبهشت ۱۳۰۹ باید بمجلس داده شود در اینمقدت در حدود اعتبارات مصوبه با قساقط میده و پس از تسلیم بودجه های تفصیلی بر طبق آن بودجه و بعد از تصویب کمیسیون بودجه مطابق در وایات کمیسیون پرداخت میشود

تبصره - در صورتیکه لواحق مربوط بمالیاتهای پیشین شدمراجیح بحد ثبت اتومبیل و مالیات شرکتهای و حق التعمیر که جمع آن دو میلیون و سیصد هزار تومان است بتصویب مجلس شورای ملی نرسد کمیسیون بودجه مکلف است معادل مبلغ مزبور از مخارج مملکتی کسر نماید

رئیس - ماده واحده مطرح است. آقای آقا سید یحیی آقا سید یعقوب سه بنده خیلی خوشوقتند که در این دوره که در مجلس بوده ام و در هر سالی که بود آمده است عقاید خود را آنچه عقیده داشته اند در باب مملکت در خرج و دخل همیشه اظهار کرده ام نعم اینکه موافق بوده ام یا مخالف بوده ام در مسئله بودجه در لوابیح عام المنفعه هیچوقت اعمال نظری ننموده ام این بودجه را که الان نگاه میکنیم نسبت به بودجه سابق خیلی فرق دارد یعنی در واقع میتوانم بگویم این بودجه بودجه عملی است اگر بودجه های سابق بودجه ارتزاقی عملی بود این را میتوانم بگویم تا اندازه بودجه عملی است خیلی تشقی قلب است که يك بودجه این دعوت کرده است مملکت را به سعی یعنی قدمی در این هست در واقع می توانم اینجا اگر آن بودجه

سابق را ارتزاقی صرف بگوئیم این بودجه را که تا اندازه بنده مطالعه کردم اگر چه بودجه تفصیلی نیامده است و این بودجه احتمالی است اما بودجه عملی ارتزاقی است در واقع برای ترقی مملکت الان بهتر از این نمیتوانیم دانسته باشیم ولی چیزی که بنده الان در نظر دارم و گاملا استدعا میکنم هیئت محترم دولت و مخبر کمیسیون و اعضاء مجلس توجه داشته باشند در نقایصی که بنده در نظر دارم آن نقایص را در نظر بگیرند. مسلم هر چیزی از نقص به کمال میرود از کمال که به نقص نمیرود بجه که مکتب میرود اول الف را بد مینویسد بعد کم کم بحمدالله الان از دوره چهارم تا آخر دوره هفتم است که این بودجه آمده است و این را بنده مقایسه میکنم با دوره چهارمی که بودجه آمد خیلی فرق است آنوقت بودجه فزاند ما هیجده میلیون بود حالا رسیده است عوایدی که وزیر مالیه آورده است سی و چند میلیون مخارج ما برای تأمینیه ما قوای معارف ما همه يك ترتیبی دارد لکن چیزی که هست يك ایراد اساسی بنده راجع است باینکه چرا دولت حالا که کاملاً می خواهد قدمهای اساسی برای قانون بردارد برخلاف ... یعنی عمل نکرده قانون اساسی قانون اساسی تکلیف دولت را معین کرده است در تقدیم بودجه به مجلس که در هر شش ماه آخر سال باید بودجه به مجلس برسد تا اینکه نماینده ها و مجلس نظر کنند احتیاجات مملکت را ملاحظه کنند و مطابق آن بودجه بنویسند این يك چیزی است که دولت اقدام کرده است لابد آقای وزیر مالیه یا آقای مخبر یا هر کسی که هست يك عذری در این باب دارند و بیان خواهند نمود که قدمهای عملی ما و دستور اساسی ما که قانون اساسی باشد همیشه مقدس و محترم شمرده بشود از بین برد این يك موضوع موضوع دیگر خود آقای وزیر عدلیه کاملاً تصدیق بفرمایند که غیر از اشتراك و مشارکت کردن مجلس با دولت در قدمهای عملی و تحقیق بفرمایند که این يك قدمی است که اکثریت مجلس بلکه بنده داخل اقلیت هستم و رایم رای اکثریت است و رای

میدهم و حقیقه موافقت خواهیم کرد ولی این بودجه نیست این يك ماده واحده است يك صورتی است که شما آورده اید این جا با حسن ظن و حسن عقیده که با شما است عمل خواهید کرد ودر واقع ما این را باید قبول کنیم و الا اینکه نه بودجه است. بودجه کدام است؛ بودجه صورت جمع است صورت خرج که این جمع و این خرج، این ادارات، این تشکیلات، این اقدام خرجی را که ما داریم این است مخارج ما هم این آیا این در واقع مثل بودجه چهار دیواری است و در تحت ماده واحده است يك عوایدی را و يك مخارجی را ما رای میدهم بعد میفرمایند مطابق آن خبری که کمیسیون تقدیم کرده است بودجه تفصیلی را بعد خواهیم آورد بودجه تفصیلی که بعد میآوریم حالا شما تصدیق بفرمائید اول تشکیلات در تحت بودجه را شما بیاورید که کمیسیون بودجه مجلس نظر بکند که آن تشکیلات مملکت ما این اندازه مخارج می خواهد یا نمی خواهد شاید در قلم اول يك اختلاف نظری پیدا شد که این تشکیلاتی را که شما ایجاد کرده اید صحیح نیست و این بودجه مطابق این تشکیلات است این يك مسئله ایست که بنده عرض میکنم حالا نظرم نظر مخالف نیست طرح ایراد نیست نظرم توجه دادن دولت است که دولت ملاحظه بکند همین جواری که قدم بر میدارد برای ترقی مملکت تصدیق کنید که ترقی مملکت در اجرای قانون است در این است که طابق التعل بالتعل قدمهای خودشان را مطابق با قانون بردارند اگر ما این قدم اساسی را برداشتم کار های مان را مطابق قانون عمل کردیم حقیقه ما به سعادت خواهیم رسید و الا مثل يك نوری است که يك دفعه تلؤلو کند و يك يك دفعه از دست برود چونکه اساس پیدا نمیکند پس مادام که افق ما روشن است در این افق روشن در این دوره که حقیقتاً دوره طلائی است برای ما باید این کار را بکنیم و قوانین ما با اجرا بیفتد و الا يك موقعی که ما قوانین مهمی ندارد. وزرای ما اهمیتشان این است که قوانین را اجرا می کنند و الا اگر قانون را اجرا

خبر کمیسیون:

بطوریکه آقایان نمایندگان محترم اطلاع دارند در جلسه ۲۶ اسفند ماه ۱۳۰۸ بودجه ۱۳۰۹ مملکتی از طرف دولت به مجلس شورای ملی تقدیم و به کمیسیون بودجه ارجاع گردید کمیسیون بودجه عصر ۲۶ اسفند با حضور آقایان وزیر مالیه و وزیر عدلیه تشکیل و نظر بلزوم تصویب بودجه مربوط بسنه ۱۳۰۹ قبل از حلول سال مزبور و نظر باینکه از جهت تضییق وقت مجالی برای رسیدگی بودجه های تفصیلی نبود ماده واحده پیشنهادی دولت را بضمیمه اعتبارات مصرح مطرح و بعد از مشاوره و مباحثه با اصلاحات لازمه که مورد موافقت دولت واقع گردید ماده واحده ذیل بضمیمه تبصره و اعتبارات منضمه بتصویب کمیسیون رسید تا بتدریج بودجه های تفصیلی نیز مورد تصویب کمیسیون واقع گردد ضمناً لازم میدانند نکات ذیل را بعرض برساند اولاً خوشبختانه در ۱۳۰۹ تعادل جمع و خرج بودجه که يك مسئله قابل اهمیت میباشد در ترتیب اعتبارات مالی مملکت مؤثر است کاملاً رعایت گردیده و ثانیاً عواید دولت از بابت نطف جنوب مانند سنه ماضیه بحساب ذخیره مملکتی برای سرمایه طلا گذاشته شده و ثالثاً قسمت مهمی از عایدات عمومی (بعلاوه وجود اختصاصی که مطابق قوانین مخصوصه بمصارف اقتصادی میرسد) نیز در بودجه ۱۳۰۹ برای تأسیسات عام المنفعه و اقتصادیات تخصیص و در مقابل مبلغی از بودجه های پرسنلی وزارتخانهها مخصوصاً وزارت مالیه کاسته شده است درخاتمه خبر کمیسیون را برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم مینماید.

قانون بودجه ۱۳۰۹ کل مملکتی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بودجه ۱۳۰۹ مملکتی را که از حیث عایدات (باستثنای عواید نفت جنوب که بحساب ذخیره مملکتی منظور میشود) بمبلغ سیصد و پنجاه و سه میلیون و سیصد و هفتاد چهار هزار و هشتصد و بیست و هفت قران و از حیث مخارج بمبلغ سیصد و پنجاه و دو میلیون و نهصد و هشتاد و هفت هزار

سابق را ارتزاقی صرف بگوئیم این بودجه را که تا اندازه بنده مطالعه کردم اگر چه بودجه تفصیلی نیامده است و این بودجه احتمالی است اما بودجه عملی ارتزاقی است در واقع برای ترقی مملکت الان بهتر از این نمیتوانیم دانسته باشیم ولی چیزی که بنده الان در نظر دارم و کاملاً استدعا میکنم هیئت محترم دولت و مخیر کمیسیون و انضاء مجلس توجه داشته باشند در نقایصی که بنده در نظر دارم آن نقایص را در نظر بگیرند. مسلم هر چیزی از نقص به کمال میرود از کمال که به نقص نمیرود بجه که مکتب میرود اول الف را بد مینویسد بعد کم کم بحمدالله الان از دوره چهارم تا آخر دوره هفتم است که این بودجه آمده است و این را بنده مقایسه میکنم با دوره چهارمی که بودجه آمد خیلی فرق است آنوقت بودجه عواید ما هجده میلیون بود حالا رسیده است عوایدی که وزیر مالیه آورده است سی و چند میلیون مخارج ما قوای تأمینیه ما قوای معارف ما همه يك ترتیبیاتی دارد لکن چیزی که هست يك ایراد اساسی بنده راجع است باینکه چرا دولت حالا که کاملاً می خواهد قدمهای اساسی برای قانون بردارد برخلاف ... یعنی عمل نکرده قانون اساسی قانون اساسی تکلیف دولت را معین کرده است در تقدیم بودجه به مجلس که در هر شش ماه آخر سال باید بودجه به مجلس برسد تا اینکه نماینده ها و مجلس نظر کنند احتیاجات مملکت را ملاحظه کنند و مطابق آن بودجه بنویسند این يك چیزی است که دولت اقدام نکرده است لابد آقای وزیر مالیه یا آقای مخیر یا هر کسی که هست يك عذری در این باب دارند و بیان خواهند نمود که قدمهای عملی ما و دستور اساسی ما که قانون اساسی باشد همیشه مقدس و محترم شمرده بشود از بین برد این يك موضوع موضوع دیگر خود آقای وزیر عدلیه کاملاً تصدیق بفرمایند که غیر از اشتراك و مشارکت کردن مجلس با دولت در قدمهای عملی و تحقیق بفرمایند که این يك قدمی است که اکثریت مجلس بلکه بنده که داخل اقلیت هستم و رایم رای اکثریت است و رای

میدهم و حقیقه موافقت خواهم کرد ولی این بودجه نیست این يك ماده واحده است يك صورتی است که شما آورده اید این جا با حسن ظن و حسن عقیده که با شما است عمل خواهید کرد و در واقع ما این را باید قبول کنیم و الا اینکه نه بودجه است. بودجه کدام است؟ بودجه صورت جمع است صورت خرج که این جمع و این خرج، این ادارات، این تشکیلات، این اقلام خرجی را که ما داریم این است مخارج ما هم این آید این در واقع مثل بودجه چهار دیواری است و در تحت ماده واحده است يك عوایدی را و يك مخارجی را ما رای میدهم بعد میفرمایند مطابق آن خبری که کمیسیون تقدیم کرده است بودجه تفصیلی را بعد خواهیم آورد بودجه تفصیلی که بعد میآوریم حالا شما تصدیق بفرمائید اول تشکیلات در تحت بودجه را شما بیاورید که کمیسیون بودجه مجلس نظر بکند که آن تشکیلات مملکت، این اندازه مخارج می خواهد یا نمی خواهد شاید در قلم اول يك اختلاف نظری پیدا شد که این تشکیلاتی را که شما ایجاد کرده اید صحیح نیست و این بودجه مطابق این تشکیلات است این يك مسئله است که بنده عرض میکنم حالا نظرم نظر مخالف نیست طرح ایراد نیست نظر در توجه دادن دولت است که دولت ملاحظه بکند همین جوری که قدم بر میدارد برای ترقی مملکت تصدیق کنید که ترقی مملکت در اجرای قانون است در این است که طابق النعل بالنعل قدمهای خودشان را مطابق با قانون بردارند اگر ما این قدم اساسی را برداشتم کارهای مان را مطابق قانون عمل کردیم حقیقه ما به سعادت خواهیم رسید و الا مثل يك توری است که يك دفعه تاولو کند و يك يك دفعه از دست برود چونکه اساس پیدا نمیکند پس مادام که افق ما روشن است در این افق روشن در این دوره که حقیقتاً دوره ظلالی است برای ما باید این کار را بکنیم و قوانین ما با اجرا بیفتد و الا بيك موقعی که ما نتوانیم اهمیتی ندارد. وزرای ما اهمیتشان این است که قوانین را اجرا می کنند و الا اگر قانون را اجرا

نکنند چه فائده دارد زیر با گذاشتن قانون را که همه کس می تواند اهمیت ندارد. اهمیت در این است که باقوت و قدرت قانون را اجرا کند و الا قانون زیر پا گذاشتن را که هر عامی شریری و هر جاهل شریری می تواند حالا بنده يك نظریاتی در این بودجه اتخاذ کرده ام هم در جمعش و هم در خرجش که عرض میکنم. اما در جمعش حالا من نمیدانم کسی پیشنهاد بکند که جزء جزء رای گرفته شود بنده عرض ندارم بجهت اینکه جزء جزء بیاید در این جا صحبت کنیم مثلاً يك جزء این است که نوشته عواید ضرب مسكوك در خارجه بابت سنه ۱۳۰۷ این جا خواستم در تقسیر اگر عواید ضرب مسكوك ما است که دیگر ضرب مسكوك ما در خارجه نداریم آنچه که بنده اطلاع دارم يك مسكوكاتی را دولت در سابق در خارجه مسكوك کرده است و آن مسكوك را بعینه خواهند آورد. دیگر عوایدی نیست. عواید يك چیزی است که جدیداً وارد بخزانة بشود این يك پولی است که شما دارید در خارجه ضرب کرده اید پنج هزار تفره همسایه ما ضرب کرده اند میآورند این عواید نیست يك پولی است در مخزن و ذخیره ما این را تعمیر کردن به عواید ضرب مسكوك ... بله يك موضوعی را هم آقای وزیر عدلیه توجه کنند برای توضیح خواستم عرض کنم (آقای عدل ایراد نکنند) این جا نوشته است برای عواید نطف جنوب که بحساب ذخیره پول منظور میشود بنده کاملاً در نظر دارم از وقتی که مشرف میشوم در مجلس همیشه يك قلم خیلی مشمع بزرگی از ما قلم نطف جنوب یعنی منافع نطف جنوب و آن عوایدی را که دولت از آن امتیاز دارد دوازده کرور بود پنج کرور بود ده کرور بود نه پارسال میزان آنرا تعیین کردیم که چه اندازه است و نه امسال. الان عایدات از نطف جنوب چقدر است طلاش چقدر است؟ و اگر میزان قیمت حالا بیاوریم که هر پوندی ۶ تومان است بچه اندازه می شود؟ این را در سبیل اجمال چون آقای مخیر نوشته است و در لایحه دولت هم مجمل بود و درست نوشته

است که چه قلمی را تعیین می کنند چند کرور است که این چند کرور در بودجه نوشته بود و در مجلس بیاید و در خزانه بماند اگر آنهم معین شود که بچه قیمت در آمده است و تسعیرش چه مقدار است و ما چه داریم لابد در این باب توضیح خواهند فرمود این يك یکی دیگر نوشته است عواید وزارت داخله و نظمی و حاکمیت این را نفهمیدم نظمی و حکام این جا در این باب نمی صحبت کردیم و داریم اولاً اینکه نظمی عواید دارد چه منی دارد بنده کاملاً مخالفم با اینکه ما نظمی را ما مور اجرا قرار بدیم ما مور اجرا در هر چیزی باید معین باشد نظمی يك هوسه است که باید در جامعه محبوبیت داشته باشد یعنی ما مور اجرا نباشد ما مور اجرای مالیه نباید نظمی باشد چرا ما اینکه نظمی حافظ ناموس است حافظ امانت است حافظ همه چیز است باید محبوبیت داشته باشد و قتیکه ما مور اجرای يك چیزی واقع شود ایجاد يك بغضی بین افراد میشود با آنهايي که حافظ اینها هستند این با مسئله ایست اساسی بنده تحقیق کردم در مالک دیگر برای اینکه افراد نظمی محبوبیتشان محفوظ باشد همچون اجرائیات را دست آنها نمیدهند حقیقتش هم همین است نظمی باید طرف اطمینان من باشد الان وکالت نامه که مینویسید بعدلیه قبول نمیکند مگر اینکه فلان کیمساربا یا فلان نظمی بنویسد این را باید يك کاری بکنید که محبوبیت اینها در دل ما باشد و محبوبیت نیست مگر اینکه اجرائیات را از اینها برداریم چکار دارید که اینها را بس اجرائیات انداختید این فلان چیز را شما اجرا کنید نظمی هم دروازه را سیخ میزند نظمی باید جهت محبوبیتش از بین نرود اجرائیات را از آن بردارید عواید را هم از آن بردارید عواید را ما مالیه باید جمع کند اینها يك جهات اخلاقی است که در اینها باید محفوظ باشد اینجا نوشته است عواید حاکم عواید داشته باشند بنده گمان نمیکنم خوب باشد در بودجه این را آقای وزیر عدلیه بنده تصدیق بکنند که حکام دارای عواید باشند و

رای بدیم ما باید جلوگیری کنیم که بعد از این حکام در سرمایه های مردم مداخله نکنند در این جا بنده این را مخالف موضوع دیگر در عواید وزارت اقتصاد مل مسئله شیلات را نوشته اند عواید شیلات داخلی ما يك شیلاتی داریم مطابق عهد نامه که ما بین ما و دولت شوروی بوده است مطابق ماده ۱۴ يك قرار دادی با دولت شوروی داشتیم در اینجا ما يك کمپانی مختلطی تشکیل دادیم و شیلات داخل آن کمپانی مختلط شد سرمایه اش بشركت باشد فیما بین دولت ایران و دولت شوروی بعد عواید آن باید معلوم باشد که عواید این کمپانی چه چیز است منافعش چقدر است در جمع ما داخل بشود ما که خود بخود قبول نمیکشیم بدیم قبول که نیست دیگر يك مملکت مستقلى است دارای يك عواید مخصوصی يك قدم را از آب و خاک به کسی قبول نمیدیم و بحمدالله آب و خاک ایران از دولت پادشاه بهلوی و همه ما دارای این غرور ملی هستیم که برای ضبط آب و خاک خودمان از همه چیز میگذریم و تمام همی مان را خرج سر نیزه مان میکنیم تمام دنیا امروز روی سر نیزه زنده است خیلی هم افتخار داریم که تمام مخارج فوریمان را بزنیم و سر نیزه مان را درست کنیم چرا؟ بعلم اینکه اگر سر نیزه نداشتیم که زنده نمیمانیم این افتخار ماست. مسئله شیلات را ما در این جا ننوشتیم چرا؟ بعلم اینکه ما نمیدانیم منافع ما در شیلات چقدر است و سرمایه دولت چقدر است جزء عواید دولت است این را هم ننوشته اند این هم باید يك توضیحی داده شود که معلوم شود عواید ما از این عمل چقدر است. بنده آن اندازه که ممکن بود در قسمت عواید مطالعه کردم و نظریاتم این بود. آمدیم در سر مخارج اول بودجه وزارت جنگ است نوشته است: مخارج هوا پیمائی و فورخانه بنده در فرا کسیون هم این را که بودم عرض کردم کم میماند امروز میدانیم که دنیا قوای خودش را ایجاد میکند در تحت هوا پیمائی امروز زندگانی دنیا در روی هوا پیمائی شده است اگر ما میخواهیم يك ملت زنده باشیم

هوا پیمائی ما خیلی کم است خیلی داراي منقصت است (صحیح است) این را بنده جورى توجه دارم که هیئت دولت و وزارت جنگ در این باب بیشتر از هر چیز ملاحظه کنند امروز قوه دفاعه بشر قوه هوائی است ما هم جزء بشر هستیم ما جزء جامعه انسانی هستیم ما هم امروز زنده ایم و مفتخر هستیم این قوه را توجه بفرمائید در این بودجه چیزی زیاد نشده است همان چیزی که پارسال بوده است امسال هم هست قدم باید بالاتر برداریم مگر در فرا کسیون هم عرض کردم این يك جائی است که دولت قدمهای عملی باید بردارد و این نظرم بود در قوه هوائی که این خیلی کم است حالا دیگر در اینجا عرضی ندارم تا برسد به مسئله اصلاحاتی را که در نظر دارند اصلاحات اساسی عمران خوزستان و لرستان و بلوچستان و کردستان است و بنده خیلی تقدیس میکنم بعلم اینکه هر چیزی که در مملکت عمران میشود دلیل بر بیناری و هوشیاری آن ملت است بنده در مسئله فارس خجالت میکشم بعلم اینکه هر چه گفتم هیچ اثر نکرد ولیکن حالا هم ناچارم عرض کنم فارس تا مدتی قبل که هیچ محل توجه نبود و بحال خرابی و بد بختی بود که الحمدالله امسال دولت کاملاً متوجه به اصلاح و آبادی فارس شد و حق و حقیقت شاهد است که این فرماندهی که الان در فارس است تا اندازه که يك شخص صالحی برای مملکتش خدمت بکند خدمت کرده است باندازه خدمت کرده است که از مکاتیبی که بمن میرسد تمام اهالی فارس از حسن خدمات او و امنیت او شکر گذارند لکن چند نقایص از جهت آبادی آنجا هست یکی مسئله سد را مجرد است آقای وزیر مالیه مرحمت بفرمایند در وزارت داخله نگاه کنند وزارت مالیه آن دوسیه هائی که در آنجا تشکیل شده است در آبادی سد را مجرد از وقتی که ماژر هال در شیراز بود این مسئله مورد دقت بود بعد رؤسای مالیه رفتند در آنجا تعقیب کردند و يك دوسیه مرتبى برای آنجا نوشته اند که اگر با هفتاد هزار تومان دولت سد را مجرد را ببندد يك ملكی است خیلی

بلوک معظمی است که شاید سالی بیست و پنجهزار تومان عوائد دولت است مخصوصاً امروز که دولت ما موفق شده است در فارس خلع اسلحه کرده است و آنهائیکه تفنگ در دستشان است امروز بیل در دست گرفته اند و مشغول آبیاری هستند اینها را باید آب و خاک بهشان داد امنیت داد يك بلوک بسیار بزرگی سدش خراب شده است هفتاد هزار تومان بیشتر خرج ندارد مالکین آن هم حاضر شدند موافقت بکنند ابدأ راجع باین اقدامی نشده است بانک که دوسیه اش مرتب است نظریات وزارت مالیه هم در این باب بوده است متخصصین هم در این باب اقدام نکرده اند موضوع دیگری که کاملاً در توجه بوده در تصویبنامه ها دیدم نوشته است نقاط بد آب و هوای ایران را معین کرده است در طرف فارس آمده اند منحصر کرده اند نقاط بد آب و هوا را بهمان بوشهر و بهبهان بنده تعجب میکنم دار و گله دار و فالحصیر نگاه کنید جغرافی را آنجاها جایی است که خیلی از بهبهان گرم تر است طرف لار سبزه و فالحصیر و گرمسیرات ابدأ اینها را در نظر نیآورده اند نمیدانم چرا حالا که شما شروع کرده اید بآبادی تشکیلات اداری میخواهم بدانم نظریه میخواهید روانه کنید ادارات میخواهد تأسیس کنید تلگرافخانه میخواهد تأسیس کنید معارف عدلیه اینها را ابدأ ندارد در جائیکه هیئت دولت نقاط بد آب و هوا را معین کرده اند بکلی گرمسیر است فارس را از قلم انداخته اند بکوقی آخر فارس مفتخر بود بیک وکیل مثل آقای وزیر عدلیه که وکیل فارس بوده است حالا که وکیل نیست یادش هم رفته است ولی حالا باید حق وکالت آنوقت تان را ادا بکنید در باب آبادی آنجا توجه بفرمائید این بود نظریات بنده در اینجا و يك موضوع دیگر در دوره های سابق شصدهزار تومان اعتبار برای مصالح اینجا در بودجه نوشته میشد از برای اقتصادیات و عبارتهای خیلی مشعشعی ولی هیچوقت عملی نشد زبان همه ماها مو در آورد که تمام آنها را خرج میکنند يك

کارخانه سمت شصت هزار تومان یا صد هزار تومان در بیست هزار تومان تمام میشود راه آهن شما محتاج است بلدید شما محتاج است طوری واقع شده است که همه ماها محتاج شده ایم حالا دیگر بجای ساروج سمت باید کار بکنیم همه مقامات این مسئله را گفتند حتی بکوف اعلیحضرت همیونی میفرمودند مانند یعقوبی که بانظر یوسف است توهم در انتظار هستی حقیقه آن یعقوب به یوسف رسید من نرسیدم (خنده نمایندگان) هرچه التماس میکنیم آقا يك کارخانه سمت آوردن اینهمه اهمیت ندارد بدانید چقدر مردم از این ارتزاق خواهند کرد چقدر منافع تجار زیاد است من اینقدر سوء ظن ندارم بگوفید از کرکس استفاده میکنیم این يك معنای بی جهت است هرچه در جیب ما است مال دولت است هرچه هم مال دولت است مال ما است شما می آید سرگمرک از ما می گیرید این کارخانه سمت سازی هرچه گفتیم نشد این بود عرایض بنده

وزیر عدلیه - رو بهمرفته بنده بایستی تشکر بکنم از نماینده محترم که يك تذکراتی که اصولاً اساساً بجای خودش صحیح است و خود ما هم متوجه هستیم اینجا دادند و نمیشود گفت که ایشان اظهار خجالت کرده اند تقاضای تذکر دادند که يك قسمت آن را که بنده یاد داشت کرده ام باید زود تصدیق کنیم تفصیلاً را مخصوصاً همانطوری که اظهار فرمودند مطابق اصل بیستم قانون اساسی بایست که بودجه های مملکتی وزارتخانهها و ادارات بالاخره شش ماه قبل از تمام شدن سال تهیه شود و پانزده روز قبل از سال نو حاضر شود و ما خیلی متأسف هستیم از اینکه نتوانستیم زودتر از امروز بودجه را این جا مطرح کنیم و دیر آمد این بود ولی در ضمن آقا هم باید تصدیق بکنند که مسئله بودجه یکی از مسائل مهمه مملکتی است (صحیح است) در هر جای دنیا که ملاحظه بفرمائید این یکی از آن اصول است که همه قبول دارند که بودجه را چندین ماه قبل از

سال نو باید تهیه کنند و ببرند بگذرانند و بطوری که آقا هم اطلاع دارند در اغلب ممالک از نقطه نظر اضطرار مجبور میشوند که می آیند يك دوازدهم يك دوازدهم میخواهند از مجلس هایشان. چرا این کار را میکنند برای اینکه تشخیص و تشخیص اینکه شما چقدر عایدات دارید این يك قدری از چندین ماه پیش قبل از اینکه بآخر سال برسید خودش يك کار سهلی نیست. شما از برای اینکه بدانید سال آتی چه دارید جز این است که بایستی مراجعه کنید به بینید امسال چه داشته اید از برای اینکه بدانید امسال چه داشته اید جز اینکه باید صبر کنید تا آخر سال؟ پس ناچار پایه و اساس کار که عبارت از عایدات است وقتی میشود محکم باشد تشخیصات شما پیش بینی شما وقتی میتوانید يك پیش بینی های قابل اعتمادی باشد که شما سال را نزدیک بآخر رسانیده باشید. بدینجهتانه اساس زندگانی شما و ادارا میکنند برخلاف میل خودتان برخلاف نیت خودتان بیائید تا آخر سال و بکوقت ملتفت شوید که اصل قانون اساسی ما بطوری که لازم بود و شما مشتاق و مایل بودید رعایت نکرده است گناه کسی هم نیست در همه جای دنیا هم این اصل هست اما عمل ما هم مثل سایرین و باید يك قدری نسبت بما بیشتر اغماض داشت اصلاً مسئله بودجه خیلی تازکی دارد در این مملکت و تا چند دوره پیش خاطر نشان هست که صحبت وقتی از بودجه میشد که وقتی مجلس موفق شد که لا اقل يك اساس کلی برای بودجه بنویسد صحبت بودجه چهار دیواری بود و آقا يك قدری بی لطفی فرمودید فرمودید که این بودجه چهار دیواری است حالا در ضمن این تذکر مختصر بنده خواستم این گله را کرده باشم تذکری که دادید این بود که این بودجه چهار دیواری است بنده میخواهم عرض کنم که خیر این بودجه است بمعنای نام و صحیح و نمیدانم از کجا این را فرمودید که بودجه ها داده نشده بودجه های تفصیلی داده شده است جز دو

بودجه یکی بودجه وزارت مالیه و یکی بودجه وزارت اقتصاد ملی و از برای هر يك از آنها هم يك دلائلی داریم که وقتی بنده گفتم قطع دارم شما با حسن نیتی که همیشه دارید اظهار موافقت خواهید فرمود وزارت مالیه يك تشکیلاتی داشته است والان هم دارد و يك مخارجی میگیرد که آن مخارج بنظر دولت و وزیر مالیه مخارج زیادی بود وزیر مالیه و دولت با هم موافقت کردند که از این مخارج بگذری بکاهند البته باید این تشکیلات را هم درش تغییراتی بدهند و از برای اینکه بجای يك و وقتی لازم است تا اینکه بتوانند بودجه تفصیلی خودشان را روی تشکیلاتی که میخواهند عملی بکنند روی آن بنویسند اینست که ملاحظه میفرمائید در ماده واحده که الان مطرح است اینجا پیش بینی شده است دوازده ماهه بوزارت مالیه مهلت داده شده که در این دو ماه بودجه تفصیلی خودش را بیاورد اما وزارت اقتصادیات يك وزارتخانه که دیروز تازه رأی داده اید و گذشته است و وجود قانونی پیدا کرده در روی کاغذ و باید اول سال بموقع اجرا گذاشته شود يك وزارتخانه که بکلی جدید التاسیس است البته نمیتواند بیاید يك بودجه تفصیلی قبل از ایجاد خودش برای خودش پیش بینی کند. پس باید باو هم يك مهلتی داده شود که تهیه شود ولی از اینکه بگذرید سایرین بودجه های خودشان را نوشته اند و داده اند منتهی چیزیکه هست ما نمنا میکنیم کمیسیون بودجه هم با این نظر دولت موافقت کند که بودجه تفصیلی در مجلس مطرح نشود برای چه این نظر را گرفته اند برای اینکه وقت زیاد تلف نشود دولت نمیتواند که ارقام ریز و جزئی مخارج خودش را بدون اطلاع مجلس خرج کرده باشد دولت احتیاج دارد که بصورت قانون و با اجازه مجلس عمل کند ولیکن بطور سرعت آقا هم البته خودشان تصدیق دارند که اگر بودجه بیاید اینجا با عادت که داریم وقتی يك بودجه تفصیلی جلویمان گذاشته شد قلم بقلم شروع میکنیم مثلاً در عده ثبات حکومت کمر

مثلاً يك پست زياد ميكنيم بعد دريك قلم ديگر وارد جزئيات ميشويم يك بودجه ممكن است بجائي برسد كه باخرسال ۱۳۰۹ ما رسیده باشيم و هنوز هم بودجه نگذشته باشد و در ضمن ما ميائيم و يك دوازدهم ميخواهيم . اين است كه اين فورمول اتخاذ شده است و اجازه خواستيم كه مجلس بكميسيون بودجه اجازه بدهد و كميسيون بودجه هم بدولت اجازه دهد كه بعد از آنكه تصويب گرديد بموقع اجرا گذاشته شود و اين البته از نقطه نظر عمل سهلتر و سريعتر است و انشاءالله اميد وار هستيم وقتي كه مدتي بهمين ترتيب كار شد عادت باين كه در كار هاي پارلماني بايد اين است كه اين فورمول را در نظر گرفتيم و ما خواستيم كه مجلس بكميسيون بودجه اجازه بدهد و كميسيون بودجه هم اجازه بدهد بدولت كه بعد از آنكه تصويب كردند بموقع اجرا گذاشته شود البته اين از نقطه نظر عمل بهتر است سريعتر است و انشاءالله اميدوار هستيم وقتي كه مدتي بهمين ترتيب كار شد عادت باينكه در كار هاي پارلماني بايد در اصول مسائل صحبت كرد بايد در اصول مسائل صحبت كرد و داخل جزئيات نشد آنوقت بودجه ها بتواند بيايد بمجلس و وقت زياد را هم نگیرد و محتاج باين هم نباشد كه مجلس بكميسيون بودجه اختيار بدهد نمی شود گفت كه ما بودجه تفصيلي نياوردیم و اين بودجه چهارديوارى است بعد وارد می شویم در قسمت سوم از فرمايشاتشان راجع بضرر مسكوك . فرمودند بضرر مسكوك بموجب قانوني كه ديروز از مجلس گذشت بعد از اين نخواهد شد در اينصورت عوائدي ندارد . نمی دانم در آن نسخه كه آقا دارند هيمنطور چاپ شده است كه در نسخه كه الان جلوي بنده است چاپ شده يا خير ؟ اگر اينطور باشد ملاحظه مي فرمائيد كه اين جا نوشته شده از بابت ۱۳۰۸ عوايد - حالا آورديم جزء اين حساب و الا اعتراضات آقا وارد نبود و در اينصورت گمان ميكنم اعتراضى نداشته

اورا معمولاً مأمور تمام اجرائيات قرار ندهيم و عوائدش هم همه اش عوائد اجرائي نيست اموال مسروقه هست كه صاحبش معلوم نيست كه پست . اينها يك چيز هائيدست كه جزو عوائد معترقه محسوب ميشود اما عوايد حكام كه نوشته ايم همان مال جاهائي است كه حكومت انجام وظيفه نظمية را ميكنند و اينها هم خيلي مبلغ كمى است و همين نشان ميدهد كه از چه منابعي است يك مسائل مهمي نيست يك عوائد سرشاري نيست همانطوري كه عرض كردم يك چند قلم يك چيز هاي مختصري است كه در تمام مملكت مي بينيد چند هزار تومان بيشتر نميشود . اما راجع بشيلات علت اينكه دولت آمده است و منحصرأ در آن قسمت داخليش نوشته است عايدات شيلات را براي اين است كه بطوري كه گمان ميكنم خود آقا هم در خاطر دارند وقتي كه خواستيم تشكيل سرمايه بدهيم يك قراري گذاشتيم كه نصف از اين سرمايه را كه ما ميدهيم بجه ترتيب است يك قسمت از انايه بود كه داشتيم يك قسمت از عايداتى بود كه از سابق طلب داشتيم بعد قرار گذاشتيم كه تا وقتيكه آن صدي پنجاه ما بر شود از عايداتى كه بعد از آن قرار داد بدست می آيد از آن برداريم و تا بحال هم هيمنطور عمل شده و آنچه حساب كرديم در سال ۱۳۰۹ ما سهم خودمان را بلكي خواهيم پرداخت و آنوقت ما ميتوانيم كه بياوريم جزء عايدات مملكت و البته حالا چون نپرداخته ايم خيلي شايشته نبود كه آنرا جزء عايدات مملكت حساب كنيم بعد بگوئيم اينقدر سهم شيلات ما است (صحيح است) راجع به عوايد پيمائى كه فرموديد كم پيش بيني شده است بنده فكر ندارم و از طرف ديگر هم كاملاً تصديق دارم كه بايد عوايد پيمائى اين مملكت خيلي ترقى بكنند خيلي هم پيش برود (صحيح است) وليكن اگر امروز بيشتر از اين ما نهيه نكرديم پيش بيني نكرديم براي اين بوده است كه احتياجات مملكت را بايد از همه جته در نظر گرفت و نميشود اگر يك چيزي خوبست از خوبهاي ديگر صرف نظر كرد و از طرف ديگر بايد آدمش را

نهييه كرد اشخاصش را نهييه كرد و كساني را كه ميفرستند مثل اينكه وزارت جنگ فرستاده است از براي اينكه تحصيل هوا پيمائى را تكميل كنند مخصوصاً لازم نميدانم اين را اين جا عرض كنم با توجهي كه ميدانيد باين قبيل مسائل هست يقين داشته باشيد كه در اينجا غفلتي نشده است و در موقع خودش هم اين كار را باندازه كه لازم بوده است شده است اما راجع به مسئله آبادي و عمران كه اعتباري در اين موضوع پيشنهاده شده است و فقط از براي چند نقطه نوشته شده است مسلم است كه تمام نقاط مملكت چه در نظر نمايندگان محترم و چه در نظر دولت تمام قطعات يك خاك و اجزاء يك مملكت و اعضاء يك بدن هست (صحيح است) و تفاوتى بينشان نيست وليكن يك احتياجاتي وقتي زياد شد و انسان عوايد خودش را اگر بخواهد بكار آن احتياجات و بزاي رفع آن احتياجات بزند بهر كدام از آنها يك مبلغ خيلي كمى خواهد رسيد كه ميشود گفت ببرد همچكدامشان نخواهد خورد . آنوقت آيا بهتر اين نيست كه بيايد بگويد من امسال و سال آتية اين پنج قطعه را آباد ميكنم دو سال بعد هم تمام قواي مالي خودم را ميريزم روي اين سه نقطه ديگر و هيمنطور بتدرج به تمام نقاط ميرسم ولي بايك نقشه و ترتيبى كه واقفأ از هر جائي كه رد شدم و نگاه كردم عقب سر خودم به بينم چند نقطه آبادي شده است و حالا ميتوانم نافرآغت يك قسمت ديگر بپردازم (كازروني - صحيح است) باين جته است كه ما خواستيم اين قسمت را كه سال پيش بوده است تكميل كنيم و اقداماتي كه بوده است تمام شود بعد بپردازيم بجاهاي ديگر و الا صرف نظر از آن اصل كلي كه بنده گفتم تمام نقاط مملكت از نظر افراد مملكت و دولت و نمايندگان محترم متساوي است مخصوصاً فارس يكي از آن نقاط خيلي مهم است كه چه در تاريخ

ایران و چه در وضعیت فعلی مسلم است که از آن نقاطی نیست که انسان بگوید از کوچکی فراموش کرده البته در موقع خودش بآنجا هم خواهیم رسید و امیدواریم که شامه دیگر یاد آوری نخواهد کرد که چون بنده يك وقتی وکیل فارس بودم و حالا نیستم یادم رفته است در قسمت سد رامجرد البته بنده يك وعده قطعی اینجا نمیخواهم از طرف دولت داده باشم ولی بطور کلی تصور می کنم يك قسمت از سرمایه اقتصادی که ملاحظه می فرمائید کنار گذاشته شده از نظر دولت و لوایح آن خواهد آمد برای سد بندی و تهیه وسائل و تکمیل اساس آبیاری است و البته اگر سد رامجرد بطوریکه فرمودید دارای مزایائی باشد که از مطالعه با اشخاص با اطلاع گفتید بنده می توانم ۹۹ در صد اطمینان بدهم که يك قسمت از عواید امسال در همین سال بمصرف سد خواهد رسید (صحیح است) راجع بنقاط بد آب و هوا که می فرمائید تصویب نامه همه نقاط بد آب و هوای آن نوشته البته بدی آب و هوا شمای دانید این يك قدری نسبی است ممکن است شما طهران را نسبت ببعضی از نقاط دیگر ایران مقایسه کنید نقطه بد آب و هوایی باشد و اگر آنرا با ملک آقای کازرونی بیایم بگذاریم پهلوی بندر عباس یکی از نقاط خیلی خوب باشد ولی بنده در هر صورت نمی خواهم عرض کنم البته نقاط بد آب و هوای دیگری هم هست چون تشخیص نقاط بد آب و هوا يك دنباله دارد و الا خیلی سهل بود که بنده الان سی چهل نقاط بد آب و هوای برای می شمردم و آقا هم البته موافقت میفرمائید اما اگر پول کافی بود از برای اینکه بعد آن چیزهایی که دنباله این مسئله پیش آید خمس حقوق برای بدی آب و هوا اضافه حقوق و همه اینها را اگر دیدیم می شود چیز کرد آنوقت موافقت میکنیم که نقاط بد آب و هوا بیشتر بشود ولی بنده روی همان نقطه نظر و کالت سابق فارس از آقا خواهش میکنم سعی نکنند که فارس را ننگوئیم مخصوصاً دارای بد آب و هوای زیادی است راجع بمسئله سمنت مسئله سمنت اول بهتسان عرض

بهر از این باشد که امروز ما بی اطلاع از همه جهت و از همه راه بیایم و رای بدهیم مگر اینکه آقایان اکثریت صلاح میدانند که امروز رای داده شود آن دیگر مطاع و متبع است یکی این یکی اینکه در این بودجه که امروز دست من رسیده است يك توقع و انتظاری داشتم که يك قلم برجسته بزرگی از این تخصیص داده شود باستخراج معادن و ایجاد کارخانجات و ترویج فلاحت که بزرگتر از تمام اینهاست که نوشته شده بجهت اینکه حیات هر ملت هر مملکتی باین دو سه چیز است تقریباً اگر این دو سه چیز کاملاً ناهین نشود آنوقت وضع مثل وضع ما خواهد شد که همه روزه خرچان را باید از این و آن بگیریم و خرج کنیم در صورتیکه دیگران مثلاً همین نفت جنوب در صورتی که بماداده اند حالا سحت و سقمش را بنده نمیدانم بموجب اینصورت درست و سه کرور صادرات این نفت جنوب شده این يك قلم از صادرات ما هست که شاید قریب سی چهل معدن از این قبیل معادن دیگر مثل همین معدن نفت ما داشته باشیم و در صدد استخراج و استفاده آن نباشیم و نیستیم و اظهار عجز بکنیم آنوقت در هر جزء بجزء مجبور بشویم از مردم بگیریم از انومیدلها بگیریم از سرمایه ها از عایدات بگیریم از مالیات بگیریم این ها را کلیه بنده عقیده ندارم از گروکات بگیریم اینها چیزی است که در واقع بنوع بیشتر ضررش میخورد باید ایجاد کرد و خرج کرد از دیگران نباید عقیده داشت گرفت و خرج کرد این نظر خوبی نیست باید شخص نظر بلند باشد شخص بتواند ایجاد کند و خرج کند بحمد الله در مملکت ما آسایش موجود است چیزی که هست خودمان بی جهت اظهار عجز می کنیم و میگوئیم گمان نیست کار خانه کاغذ سازی را اظهار عجز می کنیم بابا چهل سال پیشتر اصفهان کار خانه کاغذ سازی داشت ما عاجز نیستیم چرا اینقدر اظهار عجز میکنیم مثلاً بقول آقا سید یعقوب کارخانه سمنت سازی نداریم در صورتیکه تمام احتیاجان ما و است يك کارخانه قند ریزی قند سازی نداریم در صورتیکه

قیمتش است بیک زحمانی سیصد چهار صد تومان بآنها داده میشود اگر بودجه بلندبه را یک قدری تخصیص باینکار بدهند و زیادتیر کنند که مردم هم ظلم بهشان نشده باشد و صدمه بآن صاحب خانه های بیچاره نخورد این را خیلی لازم میدانم ولی در در اینجا این مبلغ را ندیدم و این هم قدری اسباب تأسف بنده شده مثلا چیزهایی که نوشته بود بنده میخواستم توضیح بخواهم وقت نداشتم نوشته بود بجهت مسکوک معیوب دوپست و هشتاد و دو هزار و هفتصد و فلانقدر مسکوک معیوب این نباید هیچ خرج داشته باشد چرا چون اولاً دولت خودش معیوب سکه نمیکند و صحیح سکه میکند اگر هم یک خراشی خدشه چیزی هم داشته باشد دولت خودش بر دارد و رواج داشته باشد مثل اسکناس قطعه قطعه که برداشته میشود اگر دو هزاری هم دو تیکه چهار تیکه شد باید در مملکت رواج داشته باشد و از رواج نبفتد چون اگر غیر از این باشد سکه ایران باعتبار خودش باقی نماند باید سکه ایران را معتبر کرد تیکه اش را هم برداشت بی زنجیره اش را هم برداشت مگر غش داشته باشد یا کسر وزن داشته باشد یا اینکه در خارج از سرانجامه بدون اجازه دولت سکه شده باشد این سه قسم را کنار باید گذاشت مابقیش را تمام برداشت بدون هیچ ایرادی والا هر سالی باید دوپست سیصد هزار تومان این ملت و این دولت خرج سکه معیوب کند و در صورتیکه یک میلیون هم خود دولت ضرر میدهد تشریف ببرید در بازار به بینید وضع سکه چه شکلی شده بود خیلی اسباب تحیر شده بود حالا امیدوارم دیروز و امروز قدری رو به بهبودی گذارده باشد دیروز اگر کسی صد تومان پول نوی جیبش میگذازد نصفش را نمیتوانست در بازار خرج کند این وضع نیست که پول صحیح از ضرابخانه سکه شده دو مقال تمام هم نقره دارد سکه اش هم خوانده میشود خیلی خوب اما بر نمیدارند این جهتش چه چیز است؟ آخر چرا باید

سکه ایران را جوری بکنند که هم از اعتبار بیفتد هم سالی دوپست سیصد هزار تومان خرج بپهوده بکنند این را هم بنده عقیده ندارم مثلاً نوشته گریه حل مسکوک معیوب بیست هزار تومان هر چند اینها اعتبار است و کم و زیاد میشود و تصدیق میکنم ولی اعتبار هم باید از روی دقت و یک نظریه مطابق واقعی باشد این نوشته بیست هزار تومان خرج حمل و نقل مسکوک معیوب خوب این بیست هزار تومان امروز با این اتو میباید پنج هزار خروار بار را از هر نقطه مملکت بهر نقطه دیگر مملکت میتوان رساند به بینید پس چقدر ما مسکوک معیوب داریم که بیست هزار تومان پول برای خرج حمل آن نوشته ایم یکی هم در باب شیلات فرمودند که چون عایداتی که حاصل میشود بجهت مخارجی است که متعهد شده ایم و میدهیم و در سال بعد عایدی داریم بنده عقیده ام این نیست که این مخارجی که میشود تمام جزء بجزء نوشته شود و عواید نوشته شود که معلوم شود چقدر عایدات شیلات در سنه ۱۳۰۹ و چقدر خرج آن بوده است که خرج و دخل هر دو نوشته شود که همه بدانند عایدات این شیلات چیست خرجش هم چقدر است؟ اینطور که نوشته شده بود بنده عقیده ندارم امیدوارم دولت نظریات صحیحی که دارد تعقیب بکنند و این مملکت را در اصلاح صحیح و واقعی ببرد و یکقدری از مخارج اداری هم هر چه بتواند کسر کند و اجزاء ادارات هم داشته نباشند که سیصد و دوازده تومانشان سیصد تومان بشود در عوض مملکت خودشان بهتر میشود استفاده اش را خودشان و اعقابشان میبرند و از روی شرافت مندی دیانت هم هر چه کمتر بگیرند بهتر است و از این جهت هم ناراضی نباشند خیلی خوشحال باشند.

یاسائی - (مخبر کمیسیون بودجه) - البته بعضی از فرمایشات آقا بیاناتی بود که مورد استفاده است من باب تذکر بدولت باید تلقی کرد بعضی از فرمایشات

که ممکن است بنده جواب عرض کنم بعرض میرسانم منجمله اینکه فرمود عایدات مملکت پنجاه میلیون است اگر منظور آن از نقطه نظر عایدات عمومی بود عایدات عمومی همین سی و پنج میلیون است باضافه عواید نفت جنوب (فیروز آبادی - وانحصار قند و چای) و اگر عواید اختصاصی است که بموجب قوانین مخصوصی بمصرف میرسد چند سال است که خودتان ملاحظه فرموده اید که آنها بموجب قوانین مخصوصی بودجه اش تنظیم میشود با ترتیب خاصی و جزو بودجه عمومی نمی آید. عایدات سرحدی بابت راهها از قبیل عایداتی که از قند و شکر و چای حاصل میشود و بعضی از عواید اختصاصی دیگر فرموده اید اگر عواید عمومی و عواید اختصاصی را حساب کنیم شاید در حدود پنجاه میلیون یا بیشتر بشود. اینکه فرمودید دولت خوب بود مجال میداد باینکه یک مباحثه بیشتری در اطراف بودجه میشد این فرمایش جنابعالی ملاحظه صحیح است ولی تصدیق میکنید یکی دو روز بیشتر آخر سال باقی نیست و تأخیر تصویب بودجه دارای یک ضررانی است که دولت شاید اگر از ابتدا بودجه اش واضح و روشن نباشد موفق ببعضی اصلاحات نشود و یک روزهای اساسی داشته باشد. بعضی حقوقها هست که باید تأخیر چندان اشکالی ندارد ممکن است که مخارج سالیه او آخر فروردین هم تأخیر شود و این ضرری ندارد چون باید در آخر فروردین تأدیه شود ولی قسمت دیگر مربوط به اعتبارات بایستی از همان روز که تعطیل قطع میشود و شروع بکار میشود بایستی آن اعتبارات هم برسد بعضی اعتبارات هم هست که تعطیل و غیر تعطیل ندارد از اول سال باید داده شود و اساساً ما بودجه مصوبه قبل از حلول سال داشته باشیم از نظر اعتبارات مالی مملکت و از جهات دیگر که بعضی آفندرها لزومی ندارد بنظر بنده بهتر است و مزایای دارد. اما قسمت مطالعاتی که در نظر دارید قطع اعتبارات کلی دولت همین بود که فرمودید راجع لیات هم خوشبختانه قانون استخدام بتمام معنی از

نقطه نظر مخارج و از نقطه نظر بودجه در این مملکت مجری شده است با یک نظرهای و مراقبتهایی که میشود و باقانونی که پارسال گذشت که مستخدمین تکلیفشان در ظرف مدت معینی تعیین شود که کی مستخدم دولت است و کی نیست و هر کس اسناد و مدارک را در موقع خودش بدهد و رتبه های آنها مشخص و معین باشد و این کار هم شده است دیگر یک نگرانی هایی از نقطه نظر خرجهای پرسنی نیست هر کس رتبه اش مشخص و معین است و یک قرآنهم کم و زیاد نمیشود و بودجه های تفصیلی هم که تقدیم مجلس شده است و کمیسیون مطالعه خواهد کرد و بعد طبع میشود و بنظر آقایان میرسد در انجام تمام حقوقها و چیزهایی که پرداخته میشود بصورت ریز معین شده است و کاملاً بر طبق آن عمل میشود یک چیزهای مبهم مجملی در بست نیست که بشود در اطرافش یک سوء ظنهایی پیدا کرد اینک فرمودید که من خیل آرزو داشتم دولت برای کارهای اقتصادی از قبیل معادن و فلاح و کارخانجات یک قلم درشت برجسته در بودجه منظور کرده باشد البته این آرزو را همه ما داریم خود دولت هم این آرزو را دارد ولی این فرع بر اینست که بهمان اندازه که آرزوی ما اقتضا میکند ما هم یک مساعدتهایی بکنیم که عواید هم بهمان اندازه آرزومان ترقی کند زیرا کسر یک قسمت از مخارج مملکت باندازه ضروری است که هیچ نمیشود از آن صرف نظر کرد و بعد بعبارة اخری یک حد اقلی است که پائین تر از آن فرض نمیشود و اگر بشود چیزی ناقصی است، تشکیلات اداری، تشکیلات سیاسی اینها یک مخارجی است ضروری، شما سفیر میخواهید بفرستید بژاپن و در سال نو سفارتخانه در آنجا تأسیس نمائید این مستلزم یک مخارجی است و ناگزیرید قبل از هر کار این کار را بکنید و این دیگر مربوط بمخارج اقتصادی نیست تشکیلات نظمی، امنیت سایر وزارتخانه ها تشکیلات سیاسی ما مقدم است و تصدیق میفرمائید اینها مخارج دارد خوب حد اقل مخارجی که میشده است و گنجایش داشته است

پیش بینی کرده اند البته از این بعد در آینه ما اگر يك عوائد بیشتری داشته باشیم و پیدا کنیم میتوانیم که يك مصارف بیشتری در کارهای اقتصادی خودمان بکنیم اگر فرضاً شما يك عوایدی داشته باشید باندازه صد میلیون پنجاه میلیوی یا شصت میلیواتن خرج کارهای سیاسی بکنید آنوقت میتوانید بگوئید چهل میلیون هم خرج کارهای اقتصادی بکنید ولی وقتی که شما پنجاه میلیون دارید و پنجاه میلیون هم مخارج سیاسی دارید تصدیق میفرمائید که دولت يك کوشش و مجاهدتی میکند برای کارهای اقتصادی که مطابق میل شما و خودش هم رفتار کرده باشد و سه چهار میلیون موفق شود بتواند از يك مخارجی که تا اندازه میشود ازش صرف نظر کرد بکاهد و بمصرف کارهای اقتصادی برساند این راه دیگری ندارد و بالاخره فکری که میکنیم و آرزویی که ما داریم باید يك قدری هم تطبیق کنیم با عمل به بینیم در عمل چه میشود خوشبختانه در این لایحه که فرمودید يك چیزهایی نیست راجع بمسائل اقتصادی يك قدری اغماض فرمودید زیرا که يك مبالغ مهمی از نقطه نظر کارهای اقتصادی منظور شده است منتهی تعبیراتی شده است مثلاً صد هزار تومان بابت عمران خوزستان و لرستان و بلوچستان و کردستان بالاخره در تحت عنوان کلمه عمران یا عمران شما می توانید فکر بکنید که لابد يك کارهای اقتصادی میشود مربوط بکارهای انتظامی و سیاسی نیست از نقطه نظر آبادانی آن نقاط این اعتبار را منظور کرده اند و هر قدری برداشته شود البته مطابق آرزوی خودتان است دیگر اینکه يك مبلغی در حدود يك میلیون برای تأسیسات عام المنفعه در این بودجه منظور شده است البته دولت سعی خواهد کرد اهتمام خواهد کرد که هر چه زودتر کارخانه قند سازی کارخانه پارچه بافی کارخانه سمته سازی و این جور چیزها را دائر کند و این اعتبار هم از این نقطه نظر در این بودجه گذاشته شده است ولی البته از

حالا نمیشود متجزاً معین کرد که این بالخصوص باید بمصرف فلان کارخانه برسد زیرا که يك معالمانی در آن درخصوص ساختن قند کرد در این مملکت و حالا يك مطالعات تازه کرده است قبلاً گفته میشد که باید در این مملکت حتماً بوسیله چغندر قند را ایجاد کرد الان گفته میشود از راه زیاد کردن نیشکر ممکن است قند ساخت در مازندران و خوزستان نیشکر خوب تولید میآید و بانیشکر اگر قند ساخته شود بصرفه نزدیک است و بهتر از این است که با چغندر قند ساخته شود خوب این مطالعه جدیدی است مسائل اقتصادی هم تصدیق میفرمائید که باید مطالعات عمیقاً خیلی زیادی در اطرافش بشود که در موقع عمل منتهی بخسارت و ضرر زیاد نشود و نیز مبلغی در حدود پانصد هزار تومان یعنی نیم میلیون برای بانک فلاحتی منظور شده است که در این بودجه که این خود يك تکلیف است برای فلاح و البته این مبلغ کم است ولی روزی که بانک فلاحتی دائر شود و شروع شود تصدیق میفرمائید که همان حین هم وسائل خرج کردن و مصرف کردن در دستش نیست باید بتدریج شعبش توسعه پیدا کند و اعتبارش هم در بودجه های سنوات آینه افزوده شود و بتواند مصرف کند بطوریکه صحیحاً بازگشت کند بدولت یک قدری هم این تقیصه توسعه بانک فلاحتی منوط و مربوط است بتوسعه و پیشرفت قانون ثبت اسناد و که سرمایه عمومی این مملکت بیشتر قسمت املاک است و دارائیهای غیر منقول و تصدیق میکنید که بانک فلاحتی نباید باطمینان ملکهای ثبت نشده يك پولیائی بملکها زارعین بدهد اگر انشاء الله در آینه ادارات ثبت اسناد توسعه پیدا کرد و مخصوصاً قسمت ثبت عمومی توسعه پیدا کرد و املاک ثبت شد آنوقت بانگها هم باطمینان اعتماد میتوانند پولهایشان را تقسیم نمایند و توزیع کنند نوری ملاکین بطوریکه بازگشت هم بکنند و عمده منظور هزار تومان در این لایحه بابت سرمایه بانک ملی منظور شده است که بالاخره بانک ملی ما هر چه ترفقی کند

پیدا کند اعتبارش زیاد شود از نقطه نظر کارهای اقتصادی که ما در آینه در نظر داریم مفید و نافع است و بالاخره شما تصدیق میکنید که با این سی و پنج میلیون بیش از این نمیشود يك پولیائی پیدا کرد و تخصیص داد بکارهای اقتصادی. اینکه فرمودید که از مخارج اداری حتی المقدور ما بکاهیم خوشبختانه دولت این رعایت را کرده و سیصد هزار تومان از بودجه وزارت مالیه امسال کسر شده است در همین ۳۰۹ و باید اعتراف کرد که يك قدم قابل تقدیری است که دولت بر داشته است زیرا که هر قدر از مخارج اداری کاسته شود لابد بيك جاها همی مصرف میشود که شاید نفعش بیشتر است و مطابق منظور و میل در آمده علاوه يك تصمیمی گرفته است که در ۱۳۰۹ اضافه حقوق و ترفیع هم بمستخدمین دولت دیگر ندهد این هم از نقطه نظر صرفه جوئی اداری تصدیق میفرمائید که يك قدم خیلی خوبی است شما در عین این که مخالفید با این حقوقها و میگوئید زیاد است یقیناً مخالف ترید با اضافه و ترفیعش پس یک قدری دولت با نظر شما موافقت و مساعدت کرده است اینکه فرمودید چرا عایدات معادن کم است و میدیاستی بیشتر از اینها باشد (فیروز آبادی - کاری بکنیم که بیشتر شود) نوشته شده است عایدات معادن صد و شصت هزار تومان بلی ما تمام تصدیق میکنیم که خیلی کم است البته مملکت مملو است از معادن و انشاء الله در آینه حکومت و دولت از این معادن باید خیلی استفاده کنند و کارهای مملکت يك سر و صورت و رونق دیگری بگیرد ولی متأسفانه تا کنون وسایل استخراج این معادن در دست نبوده است سرمایه مکفی باندازه که شما بکار ببرید نبوده است یعنی سرمایه عمومی دولتی متخصصین متأسفانه نبودند اینکه فرمودید چطور است در سایر ممالک اینکارها را میکنند اروپائیهها چطور میآیند استخراج معادن میکنند و انتفاع میبرند بدبختانه اروپائیهها با ما خیلی فرق دارند بنده و جنابعالی رفته ایم يك چیزهایی تحصیل کرده ایم که شاید بدرد امروز نمیکشود ولی دیگران رفته اند تحصیلاتی کرده اند هنرهای پیدا کرده

اند مهندس شده اند، متخصص شده اند آویاز شده اند دکتر شده اند، طبیب شده اند قاضی شده اند وجودشان ذیقیمت شده است فکشان ذیقیمت شده است فکشان را بکار برده اند شایخ خیلی زیادی گرفته اند ما هم انشاء الله خورده خورده در این صراط داریم میافتیم و همان راه را میرویم و در آینه نزدیکی امیدواریم موفق شویم که از منابع و سرچشمه های اقتصادیمان از قبیل معادن و غیر ذلک يك انتفاعاتی ببریم تصدیق میفرمائید که پول و سرمایه لازم است علم و هنر هم لازم است اراده و عمل هم لازم است ما قسمت اراده و عملش را تنها میکنیم با آنکه آن دو مقدمه دیگر در دست ما نیست بلی روی کاغذ در عالم لفظ در عالم مغز پروراندن بعضی مسائل خیلی سهل و ساده است ولی از نقطه نظر عمل یک قدری مشکل است در هر حال همه اینها باید بشود و همه ما هم موافقیم متأسفانه وسائلش موجود نیست این عرایض بود که بنده در برابر آقا عرض کردم و امیدوارم مذاکرات را هم آقایان کافی بدانند جمعی از نمایندگان - کافی است

رئیس - رأی میگیریم ...

آقا سید یعقوب - آقا يك تبصره داشتم

رئیس - بعد از اینکه کفایت مذاکرات اعلام شد

آقا سید یعقوب - تبصره که منافات ندارد

رئیس - قرائت میشود:

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل اضافه شود:

تبصره - دولت مکلف است در ضمن تقدیم بودجه تفصیلی وزارت اقتصاد ملی مطابق تشکیلاتی که میدهد صورت کلیه عواید و مخارجی که مطابق قانون خاص برای مصرف معین تخصیص داده شده است

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - این موضوع همان است که در

مدتی که بنده در کمیسیون بودم محل صحت بود که دولت میگفت قانون خاصی برای يك عواید خصوصی است من بهمان قانون خاص عمل میکنم عواید ناکس راه با عواید دیگری که در يك قانون خاصی معین شده بود ما میگفتیم باید در ضمن عواید عمومی و کلی صورتش نوشته شود اگر هم صورت او نوشته نمی شود چون لایحه تفریح بودجه را نمی آورید پس صورت تفصیلی او را بکمیسیون بودجه مجلس بیاورید تا بدانند تا این تاریخ چقدر عمل شده است الان دولت مطابق قانونی که دیروز گذشت وزارت اقتصاد تشکیل میدهد و باید صورت تشکیلاتش را بدهد و تا يك ماه مشغول تشکیلات او خواهند بود خوبست صورت تشکیلات آنجا و صورت تفصیلی این عواید خاص را بدهد و بیاورند بمجلس تا مجلس بداند عواید خاصی که مملکت مطابق قانون خاص دارد و از برای محل مخصوصی است چقدر است اینها باید معلوم شود چرا؟ چون باید ما از کلیه مخارج و عواید مملکت مسبق باشیم. يك تکلیف اساسی قانون اساسی برای ما معین کرده است که باید بآن عمل کنیم آخر باید ما هم مطلع باشیم این است که این تبصره را بنده پیشنهاد کردم

وزیر عدلیه - دادن این صورت اگر از برای اینست که آقایان مطلع شوند که عواید خصوصی چقدر است و مخارج آنها چقدر است که این اشکالی ندارد و ممکن است ما در یکی از جلسات مجلس این صورت را بیاوریم و بین آقایان منتشر کنیم چاپ هم بکنیم و بدیم ولیکن این را بطور يك تبصره در قانون ضمیمه ماده واحد بودجه پیشنهاد کردن بنده ضروری نمی بینم (صحیح است)

آقا سید یعقوب - توجه بفرمائید اگر آقای وزیر عدلیه همینطور که فرمودند این صورت را منتشر بکنند که ما مطلع شویم بنده استرداد میکنم بنده حرفی ندارم استرداد میکنم بشرط اینکه صورت عواید خصوصی را

منتشر کنند اینهم نوشته میشود.

وزیر عدلیه - اشکالی ندارد. استرداد کنید.

رئیس - استرداد کردند آقای طاهری پیشنهادی دادند قرائت میشود:

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی دامت عظمه اضافه تبصره ذیل را بقانون بودجه پیشنهاد میکنم: تبصره دوم - پرداخت مخارج مملکتی اعم از حقوق و مصارف بر طبق قانون متمم بودجه مصوب نوزدهم تیر ماه ۱۳۰۷ بعمل خواهد آمد

دکتر طاهری - کلیه هر وقت که قانون بودجه می آید بمجلس يك قانونی هم ضمیمه اش بود که طرز پرداخت را در مواد معین میکرد و تکلیف دول معلوم می شد مثلاً این متمم قانون بودجه سنه ۱۳۰۷ است که در پانزدهم تیر ماه تصویب شده است در اولش این است: که هیچیک از ادارات دولتی و مامورین دولتی مجاز نخواهند بود که برای مخارج خود مستقیماً از وجوه دولتی برداشت و مصرف نمایند. هر يك از ادارات و مامورین مکلف هستند که بر طبق قانون خزانه داری کلیه وجوه و اموال ذی قیمت عمومی که دریافت می نمایند بجزانه داری کل تسلیم نمایند. و هر يك يك قوانین کلی هست که الان هم معتبر است و وزارت مالیه و دولت بر طبق آن قوانین باید عمل کنند این دفعه بواسطه عجله که بود این قانون متمم بودجه بیاوردند و این قانون هزار و سیصد و هفت هم بقانونین خودش باقی است (عده از نمایندگان - خیر يك است بودجه) خیر باقی است و بایستی دولت پرداختهایی که میکند مطابق همین قانون باشد تغییری هم که در این قانون نداده اند از این جهت بنده این تبصره را پیشنهاد کردم که اضافه شود با اینکه تصریح شده که این قانون بحال خودش معتبر است و همینطور هم معتبر میشود.

وزیر عدلیه - بنده در قسمت اول پیشنهاد آقا هیچ اشکالی نمی بینم که موافقت بکنم یعنی در آن قسمت که میفرمایند بعد از مخارج مملکتی اضافه شود اعم از حقوق و مصارف (این يك توضیحی است که ضروری ندارد ولی در قسمت دوم بنده هیچ ضرورتی نمی بینم که پیشنهاد آقا در اینجا اضافه شود برای اینکه مینویسد قوانین مربوطه چون در اینجا نوشته شده بود که قانون استخدام و قانون فلان و فلان ما اختصار کردیم و نوشتیم قوانین مربوطه یعنی کوتاه کردیم عبارت را و بجای قوانین استخدام کشوری و قضائی و سایر قوانین مربوطه نوشتیم قوانین مربوطه و تصور میکنم کافی باشد و خوبست آقا هم موافقت بفرمایند و قسمت ثانی را مسترد بفرمایند بنده هم موافقت میکنم در قسمت اول پیشنهاد ایشان.

دکتر طاهری - مقصود همین بود که اینجا تصریح شود که با رعایت این قوانین است حالا که فرمودند بنده استرداد میکنم

رئیس - آقای مخبر آن قسمتی را که آقای وزیر عدلیه قبول کردند قبول میکنید؟

مخبر - بلی بنده هم قبول میکنم

رئیس - پیشنهاد دیگری است از آقای دشتی رسیده است قرائت میشود:

پیشنهاد آقای دشتی

تبصره ذیل را بنده پیشنهاد میکنم:

تبصره - دولت مکلف است صورت کلیه عواید خصوصی که اختصاص بمخارج مخصوص دارد در ضمن بودجه های تفصیلی که بمجلس شورای ملی تقدیم و بمطالعه کمیسیون بودجه واگذار میشود تقدیم نمایند.

دشتی - عرض کنم که حقیقه بودجه ما تقریباً يك شکل مضحکي بخودش گرفته است. بودجه مملکتی یعنی مجموع عواید و مخارج مملکتی. بودجه یعنی آن عوایدی که دولت اقدام می کند در جمع آوری آن

عده از نمایندگان - نه اینطور نیست بودجه یکساله است وزیر عدلیه - این قانون قانون بودجه است و از برای يك سال است و اگر نخواهند باید تجدید شود ربنده از آقا نمی میکنم که پیشنهاد خودشان را مسترد فرمایند دولت مطالعه میکند و مشغول هم هست اگر يك تغییراتی را لازم دید باز آن تغییرات را پیشنهاد خواهد کرد و تکلیف معلوم خواهد شد.

دکتر طاهری - بنده مسترد میکنم برای اینکه در بعضی که بودجه ها در کمیسیون مطرح و تصویب می شود تکلیف این هم معلوم شود.

رئیس - پیشنهاد دیگری هم آقا داده اند قرائت می شود:

پیشنهاد دیگر آقای دکتر طاهری

مقام منبع ریاست دامت شوکته

در ماده واحده پیشنهاد میکنم در سطر چهارم بعد از عبارت مخارج مملکتی اضافه شود اعم از حقوق و مصارف و آخر سطر هفتم اینطور اصلاح شود. با رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون استخدام کشوری و قضائی و سایر قوانین مربوطه تا آخر

دکتر طاهری - این يك اصلاحات بودجه ایست که در تمام بودجه ها هست و این يك توضیحات و تفسیرات بودجه ایست که همیشه میدهند و مانعی ندارد که این اصلاح عبارتی بشود این در بودجه سال گذشته هم هست حالا مانعی ندارد که این اصلاح عبارتی در اینجا بشود. ملاحظه بفرمائید در همین قانون پارسل نوشته است که مخارج مملکتی اعم از حقوق و مصارف. حالا هم اگر تصریح نکنیم اعم از حقوق و مخارج شاید بعد اسباب اشکال شود. بعلاوه اینجا که میگوید با رعایت قوانین بودجه قبل نوشته شده و تصریح شده است با رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون استخدام کشوری قضائی و سایر قوانین مربوطه

مطابق قانون و آن مخارجی که دولت میکند - یکی از آنها همین قانون است که بابت مالیات راه عوایدی میگیرند و خرج میکنند صرف راه سازی میکنند یکی دیگر قانون عایدی انحصار قند و شکر و چای است که صرف راه آهن میشود اینها را من میدانم چرا در جزو بودجه نمی آورند و مخارجش را هم جزو مخارج میاورند و منظور نمیکنند با اینکه منظور نمیکنند باز اگر هر سال قانون تفریح بودجه کل مملکت بمجلس داده میشد که می فهمیدند چقدر خرج شده است و چقدر عاید شده هیچ ولی چون این کار را نمیکنند بنا بر این بنده پیشنهاد کردم که اقلام عایدات مخصوص را هم جزو مخارج مملکتی یعنی جزو بودجه کل مملکتی بیاورند مخارج آنرا هم بیاورند تا مردم مسبوق بشوند و مطلع بشوند که چه بوده است اینکه مانعی ندارد در يك جلسه بزور در کمیسیون بودجه هم همین صحبت شد آقای وزیر عدلیه و آقای وزیر مالیه هم تقریباً موافقت کردند که اینکار را بکنند ولی نمیدانم چطور شد که رأیشان برگشت خوب حالا که لازم نمیدانند میباید بتصویب مجلس برسد خوب لا اقل بعد جزو بودجه - اقتصاد ملی و جزو بودجه تفصیلی وزارت مالیه که میخواهند بمجلس تقدیم کنند صورت آنها را هم بدهند بکمیسیون بودجه هم صورت عواید و هم صورت مخارج آن را تا کمیسیون تصویب کند

وزیر عدلیه - در آوردن صورت و اینکه آقایان نمایندگان و همینطور مردم مطلع شوند حرفی نیست و اشکالی ندارد بطوریکه عرض کردم برای اطلاع و استحضار آقایان چند روز بعد تقدیم میشود طبع و منتشر هم میشود اما در قسمت اینکه در جزو بودجه مملکتی بیاورند این را ما نمیتوانیم قبول کنیم ...

دشتی - چرا

وزیر عدلیه - چون اولاً اینها جزو عواید عمومی نیست و قوانین خاصی تکلیفش را معلوم کرده است برای يك محل مخصوصی (افسر - صحیح است) يك

چیزی است که باید بموجب يك قانون صرف يك کاری بشود و بيك حساب معین برود و هیچ ضرورت ندارد که ما بیائیم و این ارقام را در جزو بودجه عمومی مملکتی ذکر کنیم اصلاً ما بقدری محتاط در این هستیم که دست بآن عواید نزنیم که حتی در بودجه عمومی هم نمیخواهیم بیاوریم آن باید بماند برای من مصارف معینه مخصوص خودش بعلاوه اینکه فرمودید در کمیسیون بودجه آقای وزیر مالیه و بنده موافقت کردیم چون صحبت خارج از محوطه مجلس و خارج از جلسه بوده بنده عرض میکنم که این مسئله قرار شد در فراکسیون صحبت شود تا تکلیف آن معلوم شود که چه بشود صحبت هم شد و اینطور تصمیم گرفتند که بیاوریم در جزو بودجه عمومی مملکتی (صحیح است) این تصمیم فراکسیون بود البته نظر آنان است حالا بنده متنی میکنم آقایان هم موافقت بفرمایند که جزو بودجه عمومی نیاید

دشتی - من پس نمیگیرم

رئیس - آقایانی که تبصره پیشنهادی آقای دشتی ...

مخبر - اجازه می فرمائید ؟

رئیس - بفرمائید

مخبر - عرض میشود که بنده توضیحا عرض میکنم عمل بر این بوده است که در این چند سینه دولت بودجه مربوط بطرق و شوارع و راه سازی را بمنتهی تقدیم می کرده است بمجلس و بتصویب کمیسیون هم میرسید و همچنین بودجه اداره کل اوراق را هم بمجلس می کرد و بتصویب کمیسیون میرسید است و رایج بعواید قند و شکر که مخصوص براه آهن است بیاورند جزئی نمی تواند داشته باشد که بیاورند بجز در قانون خودش قید شده است که هر چند ماه يك مرتبه بصورت عوایدش را در جرائد اعلان کنند این عمل را هم دولت میکند یعنی بعد از مدتی که می گذارند

وضعیت آن را (که چقدر موجود است و چقدر خرج کرده اند و چقدر عائدی داشته اند) در جرائد دولت اعلان میکند (صحیح است) و با آن ترتیبی که دولت عمل میکرده است و می کند گمان نمیکنم لزومی داشته باشد که ما در این جا يك چیزی قید کنیم و اگر آقای دشتی قبول بفرمایند خوبست مسترد بدارند . بهتر است .

دشتی - خیر مسترد نمیکنم آقایان بستمه برای مجلس است رئیس - آقایانی که تبصره پیشنهادی آقای دشتی را قابل توجه می دانند قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد

دشتی - میدانستم رد می شود ولی تکلیف من این بود بگویم

رئیس - ماده الحاقیه از طرف آقای دهستانی پیشنهاد شده است :

پیشنهاد آقای دهستانی

مقام منبع ریاست محترم دامت عظمة . نظر بآسایش عمومی و رفع نگرانی مؤدیان مالیاتی از مأمورین وصول و تعیین تکلیف قطعی پرداخت مالیاتی ماده الحاقیه را پیشنهاد میکنم

ماده الحاقیه - وزارت مالیه مکلف است موعده پرداخت مالیات مستقیم و صدی نیم و قسمت باز خرید الصجرات انتقالی را بوسیله اعلان باقساط ذیل معین نموده و دریافت دارد :

(۱) مالیات نقدی از اول ماه پنجم سال (امرداد) ال آخر دیماه ششماهه بسه قسط متساوی

(۲) مالیات جنسی از اول امر داد لغایت سه ماه مندرجاً

و در صورتیکه مؤدیان مالیاتی در پرداخت هر قسط استتکاف کنند و پس از ده روز از موعد پرداخت گذشته

باشد و نپرداخته باشند با صدی دو علاوه بوسیله مأمورین بحیطه وصول برساند

دهستانی - عرض کنم که همیشه این موضوع مورد ابتلاء بوده است و در موضوع موعده پرداخت تا کنون هیچ قرار و قاعده مسامی نیست اگر موعده پرداخت مالیات معین باشد از برای طرفین معامله صلاح و صرفه دارد برای اینکه در موقع پرداخت هیچکدام دچار مضیقه نیستند مثلاً اگر معلوم نباشد عید چه روزی مردم در مضیقه می افتند ولی اگر معلوم باشد چه روزی عید است تکلیف شان معلوم میشود و در فکر تهیه و تدارک کار خودشان می افتند اینجا هم همینطور است باید موعده پرداخت مالیات معلوم باشد - حالا بنده میخواهم آن چیزی را که همه آقایان می دانند شرح بدهم و وقت مجلس را تلف کنم برای اینکه همه می دانند که رفتار مأمورین وصول در اینقسمت چیست قسمت عمده گرفتاریهای مردم را همین کار ایجاد می کند علت هم اینست که موعده پرداخت معلوم نیست و مأمورین وصول مالیات با هر کس که خصوصیتی دارند بسام می شود مال را مالیاتش را نمیگیرند و وزارت مالیه هم هیچ اطلاع ندارد و مستحضر نخواهد شد پس از آن که مستحضر هم بشود خواهد گفت این بیچاره ندارد بدهد - از طرف دیگر این را تصدیق بفرمائید که رفتار غیر عادلانه مأمورین نسبت بمردم خیلی است بعضی را اذیت میکنند و زحمت می دهند اعمال نظر خصوصی می کنند و وصولی خود را باقسام مختلف میرسانند در بقایا هم چندان دقتی نمیکنند و بنده عقیده دارم که برای اینکه تکلیف دریافت و پرداخت مالیات معلوم باشد باید قراری گذاشت تا معلوم نشود مأمورین مالیه همه نوع میتوانند سلب اختیار از زارع بکنند و اعمال نظر بکنند بنا بر این بنده در نظر دارم که رفته رفته در مملکت باید طوری مالیات وصول شود که مردم خودشان بیایند و بدهند و بروند و شاید مردم هم راضی نباشند که اینهمه مأمورین وصول در محل باشند و

اسباب زحمت مردم و رعیت بشوند بنده اطلاع دارم که (البته این مطلب واضح است) هیچک از تحصیلداران مالیه در ظرف سال پنجتومان از جیب شانت خرج نمی کنند تماشا را از خانه زارخ و مالک و رعیت میخورند (صحیح است) عرض کردم نمیخواهم وارد در جزئیات بشوم اگر شرح بدهم ملاحظه خواهید فرمود چه چیز است حتی مالهای سواری آنها هم عادت کرده اند بمقت خوری - در هر صورت زیاد تر از این عرض نمیکنم و باید موعود پرداخت را معلوم کرد تا تکلیف همه معلوم شود

وزیر عدلیه - نمیدانم ماده نظامنامه (ماده شصت و سه) را در مورد توضیح پیشنهاد آقایان باید رعایت بفرمایند یا اینکه بنده رعایت کنم (خنده نمایندگان) در موقع جواب؟ ...

(بعضی از نمایندگان - هم پیشنهاد کننده و هم شما) وزیر عدلیه - در هر حال بنده بطور اختصار عرض میکنم که در اساس قضیه که فرمودید روهمرفته در کلیاتش موافق هستیم که باید این ترتیب عملی شود ولی با این پیشنهاد و بطور کلی با يك ماده الحاقیه نمیشود موافقت کرد از دو نقطه نظر اولاً برای اینکه يك دقتهایی لازم دارد و يك ترتیب صحیحی باید در این کار داد اما اساساً بطور کلی نمیشود در تمام مملکت يك موقع برای وصول مالیات معین کرد از طرف دیگر این امر يك لایحه میخواهد و این امر مهم تر از آن است که بتوان در ظرف دد دقیقه اینجا نوشت وصحبت کرد ورأی داد این يك لایحه قانونی و يك مدتی وقت لازم دارد باید قانونش تهیه شود مطالعه شود فکر شود بنا بر این خوبست آقا هم که اساساً این فکر برایشان پیدا شده موافقت بفرمایند و استرداد کنند و بگذارند برای موقع خودش که يك فکر اساسی بشود

دهستانی - بسیار خوب استرداد میکنم .
رئیس - آقای فیروز آبادی تقاضا کرده اند که جزء

باید در مقابل متفرقه مستقیم و غیر مستقیم نوشته شود ۱۷۹۳۰۹۰ قران که مبلغ جمعش اینقدر است. (صحیح است) رئیس - رأی میگیریم بپاده واحده با اوراق با افزودن جمله پیشنهادی آقای دکتر طاهری و اصلاح آقای مخبر که توضیح دادند و که البته مقبول دولت هم هست (صحیح است) آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد. (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۸۲ ورقه سفید و دو ورقه کبود تعداد شد)

رئیس - عده حاضرین نود و چهار با اکثریت هشتاد و دورای بودجه مملکتی تصویب شد

[۴- اعلام وصول لایحه تجدید استخدام مسیو موزر] رئیس - از اداره مباشرت مجلس دایر بتجدید استخدام

بکساله مسیو موزر برای مطبوعه مجلس پیشنهادی رسیده است ارجاع بکمیسیون محاسبات میشود

[۵- اقتراع برای شرفیابی و تبریک عید نوروز] رئیس - چون ما فردا جلسه نخواهیم داشت و باین

دلیل هم نخواهیم داشت که آقای وزیر عدلیه و آقای وزیر مالیه ضرور میدانند که کمیسیون قوانین مالیه برای قوانینی که منظور است صرف وقت کند فعلاً استقراع

میکنیم برای شرفیابی روز عید. (آقای مؤید احمدی اقتراع نمودند و نتیجه اینطور حاصل شد)

آقایان: آقا سید ابراهیم ضیاء - عامری - مالک زاده نوبخت - طباطبائی وکیل - دبستانی - فهیمی - کیانوری - دکتر امیر اعلم - شیخ علی مدرس - شریعت زاده - (مؤید احمدی - حزر هیئت رئیسه هستند) حاج آقا حسین رهبری - دربانی - حاجی علی اکبر امین

[۶- موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - برای خاطر اینکه ما موضعی کارهایمانرا اداره کنیم که دو لایحه مهمی که دولت دارد دو شورش شده باشد و پنجروز بین الشورین هم رعایت شده باشد اینطور توافق نظر کردیم که جلسه آتیه روز چهارشنبه ششم فروردین سه ساعت قبل از ظهر و دستور هم

حق الثبت انوموبیلها و لایحه مالیات بر عایدات (مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی دادگر

اسامی موافقین - آقایان - فرشی - اعتبار - مؤید احمدی - امیر خان اعلم - عراقی - کفائی - افندی - حکمت - مقدم کابوری - مصباح فاطمی - قاضی نوری - ظفری - اسکندری - دهستانی - کاشانی - آقا زاده سبزواری - عدل - فهیمی - پالیزی - عامری - آقا حسین آقایان - یاسائی - آیه الله زاده شیرازی - جبرئیل - مسعودی - محمد آخوند - ابلیخان - وهاب زاده - رهبری - فولوند ساکنیان - مجرب ضیائی - لاریجانی - مصدق جهانشاهی - هاسری - شریفی - ملک زاده - ملک مدنی - دکتر لقمان - بزرگ نیا - زوار - نوری - نوبخت - افسر - دهستانی - آقا سید کاظم یزدی - ایزدی - طاهری - موفر - بیات - دربانی - امیر ابراهیمی - دکتر عظیمیا - محمد علی - احتشام زاده - اقبال - صادقی - خواجوی - فتوحی - عبدالحسین خان دیبا - جلائی - بیات ماکوئی - طهرانی - همراز - میرزا یانوس محمد علی - میرزا دولتشاهی - امیر دولتشاهی - ضیاء - شریعت زاده - اسفند پاری - اسدی - حاج سید محمود - دیوان بیکی - مفتی - دکتر سنک - مولوی - حبیبی - چشمیدی - طباطبائی دیبا - هزار جریبی - شهداد مخائین آقایان : طلوع - فیروز آبادی.